

Anonüümseks muudetud versioon

Tõlge

C-200/21 - 1

Kohtuasi C-200/21

Eelotsusetaotlus

Saabumise kuupäev:

31. märts 2021

Eelotsusetaotluse esitanud kohus:

Tribunalul București (Bukaresti apellatsioonikohus, Rumeenia)

Eelotsusetaotluse kuupäev:

25. veebruar 2021

Apellandid:

TU

SU

Vastustajad:

BRD Groupe Société Générale SA

Next Capital Solutions Limited

Eelotsusetaotlus

[...] Tribunalul București (Bukaresti esimese astme kohus), kuues koda [...]

[...] 25. veebruari 2021. aasta otsus

Apellandid: TU ja SU [...]

Vastustajad: Next CAPITAL SOLUTIONS LIMITED, esindajad: SC EOS KSI Romania SRL, asukoht Bukarest [...] ja BRD GROUPE SOCIETE GENERALE S.A., asukoht Bukarest [...]

Menetluses, mille esimese kohtuastme hagejad TU ja SU algatasid Next Capital Solutions Limitedi suhtes, keda esindasid SC EOS KSI România SRL ja BRD Groupe Société Générale S.A., ja mille ese oli vastuväide täitmisele pärast seda, kui esimese kohtuastme hagejad olid esitanud apellatsioonkaebuse Judecătoria Sectorului 1 (esimese piirkonna esimese astme kohus) 3. juulil 2020. aastal tsiviilasjas tehtud kohtuotsuse peale [...], on Tribunalul Bucureşti (Bukaresti apellatsioonikohus) 25. veebruaril 2021. aastal peetud avalikul kohtuistungil teinud järgmise

OTSUSE

Euroopa Liidu Kohtule esitatakse eelotsuse saamiseks järgmine küsimus:

— Kas direktiiviga 93/13 on vastuolus niisugune riigisisene õigusnorm nagu see, mis on sätestatud tsiviilkohtumenetluse seadustiku VI peatüki artiklist 712 jj, mis näeb ette 15-päevase tähtaja, mille jooksul võlgnik võib sundtäitmisele vastuväite esitamisel tugineda täitedokumendi lepingutingimuse ebaõiglusele, kui täitedokumendis sisalduvate ebaõigluste tingimuste tuvastamise hagi suhtes ei ole ette nähtud mingit tähtaega ja viimase raames on võlgnikule ette nähtud võimalus paluda täitemenetluse peatamist kooskõlas tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 638 lõikega 2?

Põhjendused:

I. Faktilised asjaolud:

- 1 BRD Groupe Société Générale S.A. kui laenuandja ja TU kui laenuvõtja sõlmisid laenulepingu [...] 18. oktoobril 2007. Esimese kohtuastme kostja BRD S.A. sõlmis 2009. aasta juunis nõude loovutamise lepingu, millega loovutas hagejaga sõlmitud lepingust tuleneva nõude ettevõtjale IFN Next Capital Finance S.A.; seejärel loovutas IFN Next Capital Finance S.A. 2009. aasta augustis nõude vastustajale Next Capital Solutions Limited.
- 2 Laenulepingu kui täitedokumendi täitmiseks [...] esitas Next Capital Solutions Limited varahalduri S.C. EOS K.S.I. România S.R.L. kaudu 23. veebruaril 2015 hagi Biroul Executorului Judecătoresc'ile (kohtutäituri büroo) [...] poole, kes algatas vastavalt 23. veebruari 2015. aasta protokollile sundtäitmise menetluse [...]. [lk 2]
- 3 24. veebruaril 2015 väljastas kohtutäitur maksekäsu koos pandi seadmisega, pannes võlgnikule kohustuse ühe päeva jooksul alates maksekäsu kättesaamisest või üleandmisest võlgniku elukohas täita BRDga sõlmitud laenulepingust tulenev täitedokument [...]: maksta võlausaldajale, kelle nõue loovutati, järgmised summad: 39 176,36 Rumeenia leud (RON) veel tasumata võla ja 5357,08 Rumeenia leud (RON) täitekulude eest. Samal päeval andis kohtutäitur korralduse arestida olemasolevad ja tulevikus tekkivad, Rumeenia leudes ja

välisvaluutas rahalised vahendid, mida võlgnik TU hoidis erinevates pankades avatud kontodel, ja teavitas sellest samaaegselt võlgnikku.

- 4 Täitedokumendid (24. veebruari 2015. aasta täitemenetluse algatamise protokoll, 24. veebruari 2015. aasta maksekäsk, täitemenetlusega seotud kulude kandmise protokoll, sundtäitemenetluse algatamise protokoll, täitedokument, 24. veebruari 2015. aasta arestimisteade ja arestimisakt) edastati vastuväite esitajale 2. märtsil 2015.
- 5 Seejärel arestis kohtutäitur kolmandate isikute käest summa, mis vastab 1/3-le võlgniku igakuisest netosissetulekust, mille kolmas isik, keda arestimiskorraldus puudutas – Total Prest 2000 S.R.L, oli võlgnikule võlgu 6. märtsi 2015. aasta arestimisakti alusel, ja toimetas arestimiskorralduse võlgnikule kätte, nii et dokument jäeti postkasti 13. märtsil 2015. aastal.
- 6 17. märtsil 2015. aastal esitas vastuväite esitaja kohtutäituri juures peetava registrisse kandmiseks taotluse, milles ta teatas, et soovib vaidlustada EOS K.S.I. România arvutatud järelejäänud võlga, ja 5. augustil 2015. aastal palus vastuväite esitaja kui võlgnik, kelle suhtes kohaldatakse täitemeetmeid, nõustuda 6 kuu jooksul igakuise maksekohustusega summas 500 Rumeenia leud (RON) alates septembrist.
- 7 6. detsembril 2018. aastal väljastas kohtutäitur maksekäsu, millele oli lisatud hüpoteegi seadmise leping, kohustades võlgnikku 15 päeva jooksul alates maksekäsu kättesaamisest või üleandmisest võlgniku elukohas, täitma täitedokumendi, makstes võlausaldajale järgmised summad: 40 849,67 Rumeenia leud (RON), mis sisaldab järelejäänud võlasummat, laenu ja intressi kuni võlgniku võlgnevuse täieliku tasumiseni, ja 5437,08 Rumeenia leud (RON) täitekuludena, vastasel juhul pööratakse sissenõue sundtäitmise raames võlgniku omandis olevale Bukarestis asuvale kinnisasjale [...].
- 8 Võlgnik esitas täitmisele vastuväite, tuginedes sundtäitmise õiguse aegumisele, mille Judecătoria Sectorului 1 (esimese piirkonna esimese astme kohus) tuvastas [...] ja fikseeris kohtuotsuses nr 2090/2019, mis jõustus pärast apellatsioonkaebuse rahuldamata jätmist. Selles kohtuasjas tuvastati lõplikult, et kõnealune vastuväide (milles tugineti sundtäitmise õiguse aegumisele) oli esitatud hilinenult.
- 9 Võlgnik esitas 17. veebruaril 2020 täitmisele vastuväite, mis on kantud Judecătoria Sectorului 1 (esimese piirkonna esimese astme kohus) registrisse [...], paludes kohtul tehtava kohtuotsusega tuvastada pärast vaidlusaluste tingimuste ebaõigluse kontrolli, et tingimus, mis puudutab komisjonitasu nõudmist toimiku avamise eest ja tingimus, mis käsitleb igakuist laenuhaldustasu, on ebaõiglasel, ning tühistada [kohtutäituri talituse] registrisse kantud täitetoimingud [...]. Kohtuasja põhjendustes väidab võlgnik, et nende tingimuste alusel ebaseaduslikult arestitud summad tuleb tagasi maksta.

II. Poolte nõuded ja argumendid

- 10 Vastustajad Next Capital Solutions LTD ja BRD Groupe Société Generale S.A. esitasid vastulause, v ites, et vastuväide täitmisele esitati hilinenult, ning et tähtaeg, mille jooksul saab sundtäitmise vaidlustada tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 715 lõigete 1 ja 2 alusel, hakkas kulgema juba alates 2. märtsist 2015, kui [lk 3] vastuväite esitajat teavitati esimestest t itetoimingutest. Lisaks sai vastuväite esitaja sundt itmisest teada alates summade esimese kinnipidamise kuupäevast, vastavalt 8. aprilli 2015. aasta makseteatisele [...] ning vastavalt 5. augusti 2015. aasta maksen udele ja -kohustusele – kuupäev, millest alates sai ta veel tähtaegselt tugineda vastuväidetele, mis olid esitatud hagiavalduses. Seega, võttes arvesse esimeste t itetoimingute teatavaks tegemise kuupäeva (2. märts 2015) ja veelgi enam summade esimest kinnipidamist (8. aprill 2015) ja kuupäeva, mil esitati vastuväide täitmisele (28. detsember 2018) ehk kolm aastat pärast täitmisest teadasaamist, paluti lükata täitmisele esitatud vastuväide hilinenult esitamise tõttu tagasi.
- 11 Vastuväite esitajad v itsid, et käesolev vastuväide esitati kooskõlas [Euroopa Liidu Kohtu] 2019. aasta novembri kohtum arusega C-75/19.

III. Menetluse kulg

- 12 Esimese astme kohus nõustus hilinemise vastuväitega ja lükkas täitmisele esitatud vastuväite hilinemise tõttu tagasi tsiviilkohtumenetluse seadustiku artikli 71[5] lõike 1 punkti 3 alusel, võttes arvesse Euroopa Kohtu 2019. aasta novembri m arust, otsustades, et see kohustab tunnustama tarbija õigust tugineda lepingutingimuste ebaõiglusele, kuid mitte õigust esitada selline hagi *sine die* (m aramata aja jooksul). Selle kohta on märgitud järgmist:

„Euroopa Kohus ei ole selles kohtuasjas tuvastanud midagi uut, sest tarbija õigus alati tugineda lepingutingimuste ebaõiglusele ükskõik missuguses menetluses on üksmeelselt tunnustatud.

Lisaks piirdus [Euroopa Kohus] selles kohtuasjas tõdemusega, et tarbijalt ei saa ära võtta õigust tugineda lepingutingimuste ebaõiglusele täitmisele esitatava vastuväite korral, hoolimata asjaolust, et pärast seadust nr 310/2018, millega muudeti tsiviilkohtumenetluse seadustikku, on tal kasutamiseks alternatiivne õiguskaitsevahend, nimelt  ldnormide alusel esitatav hagi, mida ei ole igal juhul riigisisiseses õiguses kahtluse alla seatud.

Kõigis kõnealuse otsuse aluseks olevates [Euroopa Kohtu] argumentides peeti asjakohaseks vajadust tugineda täitemenetluse jooksul lepingutingimuste ebaõiglusele – täitmisele esitatud vastuväite vormis, ent mitte kasutada täitmisele esitatavat vastuväidet vahendina sundtäitmisele vaidlustamiseks mis tahes ajahetkel.“

- 13 Tribunalul București (Bukaresti apellatsioonikohus) palutakse praegu teha otsus apellatsioonkaebuse kohta, mille apellandid esitasid esimese astme kohtu otsuse peale, ja milles palutakse hilinenult esitamise vastuväide tagasi lükata ja hagi rahuldada.

IV. Õiguslik alus

Õiguslik alus liidu õiguses

- 14 Nõukogu 5. aprilli 1993. aasta direktiiv 93/13/EMÜ ebaõiglaste tingimuste kohta tarbijalepingutes (EÜT 1993, L 95, lk 29; [...]; (edaspidi: „direktiiv 93/13/EMÜ“))

Liikmesriigi õigus

- 15 6. novembri 2000. aasta seadus nr 193 ebaõiglaste tingimuste kohta kauplejate ja tarbijate vahel sõlmitud lepingutes (Legea nr. 193 din 6 noiembrie 2000 privind clauzele abusive din contractele încheiate între profesioniști și consumatori; Monitorul Oficial al României, I osa, nr 560, 10. november 2000), viimati muudetud 2014. aastal (edaspidi: „seadus nr 193/2000“), mille artiklites 1 ja 6 on vastavalt sätestatud, et kauplejal on keelatud kasutada tarbijalepingutes ebaõiglasi tingimusi ning et need tingimused ei ole tarbijale siduvad. Selle seaduse artikkel 14 näeb ette, et tarbijatel, kes on kandnud kahju selle seaduse sätteid rikkudes sõlmitud lepingute tõttu, on õigus pöörduda kohtusse kooskõlas tsiviilseadustikus ja tsiviilkohtumenetluse seadustikus sätestatuga. [lk 4]
- 16 1. juuli 2010. aasta seadus nr 134, millega kehtestatakse tsiviilkohtumenetluse seadustik (Legea nr. 134 din 1 iulie 2010 privind Codul de procedură civilă; Monitorul Oficial al României, I osa, nr 247/2015; (edaspidi: „tsiviilkohtumenetluse seadustik“) annab artikli 712 lõikes 1 täitmisest puudutatud või sundtäitmisest kahjustatud isikutele õiguse esitada sellele täitmisele vastuväide kohtutäituri tehtud otsustele ja mis tahes täitetoimingutele. Nimetatud artikli lõige 2 näeb ette võimaluse esitada vastuväide ka siis, kui on vaja selgitusi täitedokumendi mõtte, ulatuse või rakendamise kohta.
- 17 Tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 713, mis käsitleb täitmisele esitatava vastuväite vastuvõetavuse tingimusi, on lõikes 2 ette nähtud, et kui sundtäitmine toimub muu täitedokumendi alusel kui kohtuotsus, võib võlgnik täitmisele vastuväite esitamisel tugineda ka faktilistele või õiguslikele asjaoludele, mis puudutavad täitedokumendi aluseks olevat õigust, kui seaduses ei ole selle täitedokumendiga seoses ette nähtud spetsiifilist õiguskaitsevahendit tühistamiskõhede esitamiseks. Sama artikli lõike 3 kohaselt ei või sama pool esitada uut vastuväidet põhjustel, mis olid olemas esimese vastuväite esitamise ajal.
- 18 Eelnimetatud seadustiku artiklis 715, mis käsitleb tähtaegu, on lõikes 1 ette nähtud, et täitmist puudutava vastuväite võib esitada 15 päeva jooksul alates päevast, mil vastuväite esitaja sai teada täitetoimingust, mille ta vaidlustab, ning

võlgnikule, kes esitab vastuväite kogu täitmise kui sellise kohta, hakatakse tähtaega arvestama alates kuupäevast, mil ta sai täitedokumendi või täitekorralduse, või ajast, mil ta sai teada esimesest täitetoimingust. Lõige 3 näeb ette, et täitedokumendi tähenduse, ulatuse või rakendamise selgitamise kohta võib esitada vastuväite igal ajal, kuni sundtäitmise taotlemise õigus ei ole aegunud.

- 19 Nimetatud seadustiku artiklis 720, mis käsitleb vastuväite esitamise otsuse tagajärgi, on lõikes 1 ette nähtud, et kui vastuväide täitmisele rahuldatakse, peab asja menetlev kohus juhtumi eset arvesse võttes kas parandama või tühistama vaidlustatud täitetoimingu, nõudma kogu täitmise enda tühistamist või lõpetamist, tühistama täitedokumendi või seda tõlgendama.
- 20 Artikli 638 lõikes 2 on ette nähtud, et täitmisele kuuluvate täitedokumentide, sealhulgas krediidilepingute täitmise peatamist võib taotleda ka hagi raames, milles nõutakse nende tühistamist, ja sellisel juhul kohaldatakse samu menetlusnorme, mis kuuluvad kohaldamisele täitmise peatamise taotluse suhtes, mis on esitatud seoses vastuväitega täitmisele – nimelt seadustiku artiklis 719 sätestatud.

V. Eelotsuse küsimus

Eelotsusetaotluse alus on:

- 21 Euroopa Liidu toimimise lepingu artikkel 267.

Eelotsuse küsimuse põhjendus

- 22 Käesoleval juhul tekib küsimus, kuidas tõlgendada direktiivi, pidades silmas vajadust tagada tarbija õigus tugineda lepingutingimuste ebaõiglusele sundtäitmise kestel mis tahes hetkel, esitades täitmisele vastuväite, isegi kui ta võib esitada selle kohta kohtule hagi, nõudes sisulises menetluses sundtäitmise peatamist. See küsimus tekib esiteks seetõttu, et täitemenetlust läbi viiv kohus võib samuti samas kohtuotsuses otsustada täitetoimingute kehtivuse üle ning ta on ainus, kes saab teha otsuse täitedokumendi tühisuse tagajärgede kohta täitemenetlusele. Teiseks otsustas Euroopa Kohus 6. [lk 5] novembri 2019. aasta kohtumääruses C-75/19, EU:C:2019:950, et direktiivi 93/13/EMÜ tuleb tõlgendada nii, et sellega on vastuolus riigisisene õigusnorm, mille kohaselt ei ole tarbijal, kes on sõlminud krediidilepingu krediidasutusega ja kelle suhtes kaupleja on algatanud sundtäitmise menetluse, õigust tugineda ebaõiglaste tingimuste esinemisele, et vaidlustada see menetlus pärast 15-päevase tähtaja möödumist olukorras, kus lepingutingimuse ebaõigluse hagi esitamise suhtes ei kohaldata ühtegi tähtaega ja see ei võimalda täitmise peatamist kuni vaidluse lahendamiseni. Kuna käesolev juhtum on analoogne kohtuasjaga C-75/19, kuid erineb olulistest küsimustes, mida Euroopa Kohus on analüüsinud, tuleb direktiivi tõlgendada isegi juhul, kui kohtule esitatud hagi võimaldab sundtäitmise peatamist.

- 23 Jaatava vastuse korral peab liikmesriigi kohus leidma riigisisestele sundtäitmisele eeskirjadele seaduslikkuse põhimõtte piiresse jääva tõlgenduse, mis võimaldab tarbijal riigisiseses õiguskorras esitada täitmisele vastulause, mis põhineb lepingutingimuste ebaõiglusel, isegi pärast tsiviilkohtumenetluse seadustiku artiklis 715 ette nähtud 15-päevase tähtaja möödumist.
- 24 Kui liikmesriigi kohus ei leia sellist tõlgendamisviisi, tuleb vastata küsimusele, kas juhul, kui Euroopa Kohus tuvastab, et direktiivist (käesoleval juhul direktiivist 93/13) tulenevate õiguste tõhusat kaitset ei ole võimalik riigisiseses menetlusõiguses tagada, kohustab tõlgendus, mille Euroopa Kohus on direktiivile andnud, liikmesriiki jätma kohaldamata sellise menetlusnormi nagu artikkel 715, mis reguleerib tähtaega, mille jooksul võib täitmisele vastuväite esitada.

TÖÖDOKUMEN